Ն· 6700 1892 ԱՊՐԻԼ 30 ԲԷՆԶԷՆՊԻՀ 33 ԻՒՆՃԻՒ ՕԷՆԷ ԱԼԱՖ· 1892 ՄԱՅԻՍ 12 ԲԷՆԶԷՆՊԻՀ Ն· 6700

Մանզումայի Էֆքարեան

ԳԻՆԸ 10 — ԲԱՐԵԱ 10

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳԱՆԱՁԷՐԱ

Քաղաքական եւ սոցիալական թերթ

Տարեկան գին սկսելով մէջեր

Կիսամեայ գին 6 » » »

Բոլոր նամակներ պէտք է ուղղուին տիրոջ

Խմբագրատան եւ տպարանի հասցէն՝ Իսթանպոլտա, Քիւրքճիւ խանընտա, պաղ գահտա վագը 21 եւ 23 նիւմերոլու մաղազաներ.

مطبعه و اداره خانه‌سی
استانبولده کورکچی خانده آلت قاده
واقع ۲۱ و ۲۳ نومرولو مغازه‌لر.

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قره‌بت یانوسیان

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐԱԾ ԿԱՐԳՊԵՏ Ց· ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ 30· ՆԻՍԱՆ 1309 ՇԷՎՎԱԼ 10

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խառն ժողով Ս· Պատրիարք հազրներին թահթը բրեասէթինտէ տիւն Գալաթատա թէճէմմիւ իտէրէք, պազը մուալլագ մէձլիսէրին միզաքէրաթը լէ մէշղուլ ծմուշ տուր։

Ս· Պատրիարք հազրներ, կաթուղիկոս ինթիխապը իշիւն, շիմտիէ գատար Բաթրիգխանէմիզէ իճրա օլունան մուամէլաթի հագգընտա Հէճիսէ պէէանը Մալիւմաթ իթմիշ, վէ ազայի մէճլիսէ մալիւմաթը մէզքուրէ մէմուունիէթլէ թէլեգրաֆ իլէ Ս· Պատրիարք հազրներ Թիւրքիա մէզուալարը մէզքուրը էջիմաթինէ կիթմէսէրի իշիւն, հիւքիւմէթի Սէնիէ լիմանքնտան միւսաատէ պուլուրաւլուղունու տախի զիքր օլունմա էնանլէ, հոգրուգու մէզհէպիէմիզին պու պէլէթլէրէ մուհաֆազա օլունմասընտան տոլայը, տուայի էօմր ու իպպալը Շէհրիարիէ եատ իթմիշ, վէ պիլիֆիմիզէ մէճլիս ազալարը զբեամէն ամինխան օլմուշլար տուր։

Ինթիխապը մէզքուրէ իշթիրաք օլունմագ իշիւն, Թիւրքիատա պուլունան 44 վիճակա տավէմնամէ կէօնտէրիլմիշ, վէ մալիւմ օլտուղու վէճհէ, հէր վիճակտան պիր զուհանի վէ պիր ճիմանի մէպուս թահսին տուլունաճաղընտան 88 զաթքն ինթիխապը լազըմ կէլիրքէն, պունլարտան եալնըզ 41 մէպուս կիթմիշ վէ պու մէպուսլարտան 12 գատարը տիկէր թահթէր թաքսիմնտան տախի մէպուս ինթիխապ օլունմուշլարընտան, իքի տէյ վիրմէկէ մէէղուն պուլունմուշ չար տուր։ Միւամիլէյհիւմտէն մատատա 11 մէպուս տախի ըէյլէրինի կէօնտէրմիշլէր տիր։ Շու հալտէ պու բազար կիւնիւ վուգու պուլաճագ ինթիխապտա Թիւրքիա Հայլարըմըզին 64 ըէյի օլաճագ տուր։

Ս· Պատրիարք հազր տիւն Սէրասքէր Բիզա բաշա հազրներին զօնաղընա կիտէրէք, բաշայի միշարիէյէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Էմնիմիւզտէքի բազար կիւնիւ Գասրուչէշմէ քիլիսէսինէ եէվմի մախսուսա օլտուղունտան յետո, Գէր Մելքիսեդէկ Սրբազան Մուրգպտեանց մէզքուրը քիլիսէտէ Ս· Պատարագ թագտիս իտէճէք տիր։

Խարբն (մայիս 1) Դպրոց· Տիկնանց ընկերութիւն մէքթէպի թէսիսինին 13ինճի սէնէսի տէվրիէսի օլտուղունտան, ծապահլարն Գումգաբու տըշարըսը քիլիսէսինտէ Ս· Պատարագ թագտիս օլունարագ, ումումմէքթէպ հէյէթի միւտիրան վէ շակիրտանը հազրը պուլունաճագ, վէ պու միւնասէպէթլէ մէքթէպտէ տախի պիր զիյֆէթ վուգու պուլաճագ տըր։

ՀԱԼԷՊ ԷՍԿԻ ՏԱՎՈՒԼ

Մալիւմ տիր քի, մէրհում Մակար Սրբազանին ինթիխապընտա, «գանտիտա» վէ «վէքիլ» լուղէթլէրի պիւտիրք պիր մէմէլէ պլտու, սենէլէրճէ տէվամ իլլէտի՝ բէք չօգլար մէզքուրը լուղէթլէրին ասըլ մանէսընը անլամագ վէ գապուլ իթմէք իսթէճէմիլէր, վէ կէնտ չի ազըպէթ քեար քէմալ մահճուպիյեթլէ սիքիւթ մէճմուր օլտուղար ինսէտէ, պու ճիւմլէ ինէ տախի իսքեաթ օլմագ իշլէրինէ կէլմէտիկինտէն, հիչ տէվել իսէ կիզլիտէն եինէ քէնտի տամիշլէր տիր։ Շու հալտէ պու բազար կիւնիւ վուգու պուլաճագ ինթիխապտա Թիւրքիա Հայլարըմըզին 64 ըէյի օլաճագ տըր։

Ս· Պատրիարք հազր տիւն Սէրասքէր Բիզա բաշա հազրներին զօնաղընա կիտէրէք, բաշայի միշարիէյէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Էմնիմիւզտէքի բազար կիւնիւ Գասրուչէշմէ քիլիսէսինէ եէվմի մախսուսա օլտուղունտան յետո, Գէր Մելքիսեդէկ Սրբազան Մուրգպտեանց մէզքուրը քիլիսէտէ Ս· Պատարագ թագտիս իտէճէք տիր։

Խարբն (մայիս 1) Դպրոց· Տիկնանց ընկերութիւն մէքթէպի թէսիսինին 13ինճի սէնէսի տէվրիէսի օլտուղունտան, ծապահլարն Գումգաբու տըշարըսը քիլիսէսինտէ Ս· Պատարագ թագտիս օլունարագ, ումումմէքթէպ հէյէթի միւտիրան վէ շակիրտանը հազրը պուլունաճագ, վէ պու միւնասէպէթլէ մէքթէպտէ տախի պիր զիյֆէթ վուգու պուլաճագ տըր։

ՏԱԼԻԼԻԵԷ

Տիւն պէրմիւթաա ագտը իճթիմա իտէն մէճլիսի մախսուսու վուքուֆ ումուրու տախիլիէ վէ մալիէէ միւթէալլիգ պազը մէվզուտը միւհիմմէ հագգընտա միւզաքէրէ իճրա օլունարագ, միւզաքէրաթը մէզքուրէէն միւթէզամին պիր մազպաթա թանզիմ օլունմուշ, վէ խաքիւաեի Շահանէէ թագտիս գելընմըշ տըր։

Տիւն պէրթաֆսիլ եազըղըմըզ վէհճիլէ, Սատրազամ բաշա հազրէթլէրինին թահթը բրեասէթինտէ թէշէքքիւլ իթմէքտէ պուլունան մալիէէ գամիսիօնու, նէթիճէյի միւզաքէրաթտա, Մ· Էլի Լէօն վէ Ազարեանն էֆէնտիներին լաեիհասընը, Տուէտունու Ումումիէէ իտարէսինէ թէպլիղ վէ հէվալէ իյլէմիշ, վէ իտարէյի միւմափլէյհա թարաֆընտան, լաեիհանընն պիրէր սուրէթի տաեինլէր վէքիլլէրինէ իթա վէ թէվզի օլունմուշ, վէ միւմափլէյհիւմն, հիւքիւմէթի Սէնիէէ իթասը իյճագ իտէն ճէվապը գարարգաշտրըմագ իւզրէ, կէլէճէք բաղար իրթէսի կիւնիւ ագտը իճթիմա վէ միւզաքէրէ իյլէմէլէրի գարարկիր օրմուշ տուր։

Բաբիզտէն ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, գամպիո աճէնթէլէրի սինտիգասը, իշպու ալաֆր· մայիսին 10ուն ռաֆթիպարէն, 1871 սէնէսի 100տէ 6 ֆաեիզլի Օսմանլը իսթիդրաղը թահվիլաթը իլէ, 1891 սէնէսի 100տէ 4 ֆամեիզլի իսթիդրաղ թահվիլաթընը պօրսատա ալընըպ սաթընապիլէճէկինի իրան իթտիրմիշ տիր։

Թէրսանէյի ամիրէտէն Շիգակօ սէրգինէ կէօնտէրիլէճէք օլան մպպմուլաթ վէ էշեայի սաեիրէ յիհանընտա, Օսմանլը ուսթալարը թարաֆընտան էքբըլմըշ օլան զատէլ պրդզյ-ազ-ազ-ազ

ԽՍԻՐԱՆԻՆԵՐ

ԱԼՄԱՆԵՈՅԱ ՄԷՍԻԼԷՅԻ ԱՍՔԷՐԻՆԷ

Ալմանեաա մէսէլէյի ասքէրինէ, էֆքեարը ուժուժինէնի չիտէթլէ իշպալ իթմէքտէ տիր։ «Բօսթ» գազէթասը ուզուն պիր մեգալէ նէշը իլէ, ասքէրին թէղլիֆտի մէգ տարբնա մուգապիլ, խըստէթի ասքէրինէնին իլքի սէնէնէ թէնգիլինի թավսիյէ իմմէքտէ տիր։ Քէզա, մեգբիր զազէթա, գապինէնին օրտու իշին թալէպ իթտիկի ֆազլա մուխասսէսաթը միմքին մէրթէպէ սէրբան պիթթէնգիլ, բարլամէնթօեու մէմուն իթմէկէ տավէթ իտիեօր։ Թախսիսաթը ասքէրինէ մէսէլէսինտէն տօլաեը, բարլամէնթօեու տաղրթմազ պիր թէտպիրսիզլիք օլաճազընը, վէ հաթթա պունուն նէթիճէսի ծլարագ, մուխալիֆին ֆըրգասը տահա զիեատէ գավէթ պուլաճազընը պէեան իտիեօր։

Մ. Ալվարթ թարաֆընտան նէշը օլընան պիր ըրսալէտա, Պէրլինտէ Նէհիտիլէր թարաֆընտան խաբէր օլունան Լէվէ վէ գոսթանեասը իլնվանը ֆիլահ ֆապրիգասը ալէյհինէ պիր թաղըմ նէշրեիաթտա պուլունուլուզու, վէ Ալմանեա տէվլէթինէ պու պապոտ թահկըզաթ իճրա օլունմագտա իտուկի մալիում տիր։ Մ. Ալվարթ մեգբիր նէհուտի ֆապրիգասընըն, Ալմանեա հիւքիւմէթինէ հիչ իյէ կարամազ 428 պին թիւֆէնք թէալիմ իթտիկի իտտիասընտա պուլունմուշ տուր։ Ֆապրիգայի մեգբիր սահիպլէրի, պու քէրրէ Պէրլինին պէօհիւք զազէթալարընտան իքսինէ, 24 դնկտ. 1891 թարիխինտէ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան թաեին օլունան գօմիսիօն մարիֆէթիյլէ իճրա օլունան մուաեէնէ նէթաեիճինի տէրճ իթմիշլեր տիր։ Մեգբիր բաբօրթօ, գօմիսիօն ըէյիսի եևզ պաշը Գլօրչ թարբարաֆընտան իմկա օլունմուշ օլուպ, մէալի իսէ, Լէվէ յիրքէթի թառաֆընտան թէտարիք օլունան քեաֆֆէյի էսլիհանընը 12 ֆիրէնք իլէ թէճրիւպէ իտիլիպ էյի հալտէ պուլունմուշ, վէ եալընզ պիր թիւֆէնկին բաթլամըշ օլմասընտան իպարէթ տիր։

Անճագ Ալմանեաա էֆքեարը ուժուժինէ պունունլա իքթիֆա իթմէնիպ, Մ. Ալվարթընը ալէյհինէ իգամէյի տավա օլունարագ, նէշրիեաթընը իսպաթէ տավէթ օլունմասը թալէպ օլունմագտա տուր։ Մեգբիր բիսարէ, Ալմանեաա թէէսիր իճրա իտիպ, Պէրլինտէ ագտ օլունան պիր իճթիմաատ, պիր իհթիսաթ ասքէրինին եիւքսէք սէվգի շէօյլէ տէտիկի իշիտիլմիշ տիր։ «Մուհարէպէ վուգուինտէ, էկէր շաեէտ մաեէթիմէ վիրիլէն ասքէրլէր Լէվէ ֆապրիգասը թէուֆէնկլէրիյլէ միւսէլլահ իսէլէր, ասաքիրի մէրզուումէեի պու սիլահլարլա աթէշ իշինէ սալտրրամամ։»

Պու սէօզ, խայլի թէէսիր հուսուլէ կէթիրմիշ օլուպ, հիւքիւմէթ քէմալի կէրմի իլէ իճրայի թահզրզաթա տէվամ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

ԻԹԱԼԵԱ Վ.Է ԹԹԻՖԱԳԸ ՄԻԻՍԷԼԼԷՍ

Իթալեա գապինէսինին ինֆիսալի, մէհաֆիլի սիեասիեէճ ֆէվզէլատէ պիր թէէսիր հուսուլէ կէթիրմիշ տիր, ղիրա բարլամէնթօնուն շու գարարը, մէսաբիֆաթը ասքէրիեէ մէսէլէսինտէն նէշէթ իթտիկի, տէվաեիրի մէզբիւրէճէ մալիում տիր։

«Պէպլինէր Ցայթունկ» զազէթասը տիեօր քի, Ալմանեա տէվլէթի, Իթալիաեաա, իթթիֆագը միւսէլլէս մուաղէտէսի իճազընճա միւքէլլէֆի օլտուղու թէտարիքեաթ վէ թէճհիզաթը հարպիեէ սըզլէթինէ թէ ամմիլ իտէպիմէք իւզր, մատտէթէն մուավէնէթ իթմէմէքլէ խաթա իթմիշ տիր։ Մեգքիր զազէթանըն պէնանընճա, եէնի գապինէնին թէշքիլի թէբրար պիր չոգ միւշքիլաթ իյգաբնա սէպեպիեէթ վիրճէճէք տիր։ Էկէր բարլամէնթօ եէնի վէրկիլէր գապուլմատէն իմթինա իտէր իսէ, կէլէճէք սէնէ աշրգ 60 միլեօնա պալիզ օլաճագ տըր։ Կէօրիւնիւշտէ գօլ օրտուլարընը մրգտարընը թէնգիլտէն պաշգա, պիր սուրէթի թէնվիեէ եօգ տուր։

«Վօգս Ցայթունկ» զազէթասը, Իթալեանընն ահվալը մալիեէսի հագգընտա զաեէթ մուճիպլի թէէսիւֆ պիր պէնտ նէշը իլէ տիեօր քի, օրտու մէվճուտունուն ազալմասը, վէ գօլ օրտուլարընն իլղասը գիպի թէհտաիրի մէհնասրէնին իմթիխազը, միւթթէֆիգլի օլան տէվլէթլէրէ գարշը վուգու պուլան թէահհիւտաթը հասէպիյլէ, Իթալեաճա միւմքինսիզ օլուպ, տիկէր թարաֆտան եէնի վէրկիլէր թարը վէ մաթլուպ սուրէթտէ թէնգրհաթ իճրասը յան, պիր իսլահաթը միւլքիեէ հուսուլի զարը գապիլ կէօրիւնմէքտէ տիր։

Զիէնատտա Ռուտինի գապինէսինին ինֆիսալի, Ավթրիա տէվլէթիի բօլիթիգըյեէսինտէ մուճիպլի թէէսիւֆ պիր թէէսիր հուսուլէ կէթիրմէքտէ տիր։

Իթալեատա էճնէպի բօլիթիգասը խասարիլէրինին, պու պուհրանտան պիլ իթթիֆատ, իթթիֆագը միմտէլէսին նուֆուզ ու իգթիսարընճա պիր բահնէ վէ նազընէ կէլմէսինտէն գօրգուլմագտա իմիշ։

Ինչպու պուհրանա հիչ պիր սէպէպ օլմասարզը պէեան իտիլիեօր, ղիրա Մ. Ռուտինինին խալէֆի տաիի պիճաճէտ միւվազէնէ հուսուլէ կէթիրմէք իչին, այնի միւշքիլաթ գարշըսընտա պուլունաճագ տըր, եանի էնէնէվէրկիլէր թարհ իտէճէք, վէ եա մէսարիֆաթը ասքէրիեէի ազալթաճագ տըր։

«Նաեէ Բրէսէ» զազէթասը, իմթիֆագը միւսէլլէսին իթալեաեա պիր թագըմ աղըր թէահհիւտաթ թահմիլ իմթտիկինի ճէրհ իտիեօր, վէ տիեօր քի, էկէր Իթալեա եալընըզ վէ իգթիտարսըզ գալմամագ իչթէր իսէ, մալիեէ բօլիթիգասընը իսարճի բօլիթիգասընա թաալիգ իմթէլի տիր։

ԻՐԼԱՆԴԱ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Կէչէն ճիւմա գիւնիւ Արմակ մէպուսու Մ. Ալէքսանտր Պէյն թարաֆընտան արզ օլունան պիր թէքլիֆին մէվզուի միւզաքէրէեէ վազ օլունաճաղը կիւն իտի։ Պու թէքլիֆտէն մագսէտ, մէճլիսի մէպուսանը Իրլանտա իչիւն այրը պիր բարլամէնթօ լիւզումինի թասսիգ իմթտիրմէք տիր։

Միւզաքէրաթ խիթամ պուլաճաղը սըրատա, Մ. Պէյն միւզաքէրէ իչիւն անճագ իւչ սաաթ գալմըշ օլտուղունու, վէ պէօյլէ զաեէթ էհէմմիյէթլի պիր մէսէլէ իչիւն պու ճիւզի միւտաֆէթին քեաֆի զլմաեաճաղը տէրքեար պուլունտուղունու պիլպէեան թէքլիֆինի կէրի ալմըշ տըր։ Մ. Պէյնին պու գուշքէթլէ իճրայի մուամէլէ իմթէսի, Մ. Ղլէտսթընը իլէ բէֆիզլէրինինսահաթլարընա թէվֆիզի հարէքէթ իմթէք իչիւն օլտուղու գուրուտ խաթընը օլապիլիր։ Պէօյլէ պիր թէքլիֆին մէվզուի պահս ու միւզաքէրէեէ վազ օլունտուղու հալտէ, պիթթապէ լիպէրալ ֆըրգասը քուէպասը, Իրլանտա մ.էէսի հագգ նտաեֆքեար վէ բրօկրամ ալընը սարահ թէն պէեանէ մէճպուր։

Անկլիյին թախմինինճէ հէնուզ պու մէսէլէսինին միւզաքէրէսի զեմանը հուլուզ իչվէմիշ օլուպ, ինթիխապաթը ուժուժիեէ էնսասընտա էֆքեարլարընը տահա զիեատէ սարահաթէն պէեան ու թէվզիհ իմթէք վէ բէքզի ասնճագ իյլէմէք ազմինտէ տիրլեր։

Եէվմի մեզբիւրտէ Լօրտ Շէլբսպըրի Գրվէնթ կարտրնտա պիր նութգ իյրատ իտէրէք, չիտէթլէ Հօմ Ռուլ եանի մուխթարիեէթի իտարտէ ալէյհինտէ պուլունմուշ տուր։

ՌՈՒՍԻԱՏԱ ՄԷԷՄՈՒՐԻԵԷԹՏԷ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ԳԱՏԸՆԼԱՐ

1876 սէնէսի յունիս 13-ինտէ նէշրի օլունան պիր գանունա Հուտուտ պօեունտա վագը էեալաթտա վէ պիլխասսա չիմալի զարպի էեալաթըյլա Լէհհիթանտա իճրայի մէէմուրիեէյի իտէնլերէ ֆազլա մաաշ վէ մէսարիֆի բահիեէ վէ մաաշլարը գաթթ իտիլմէքսիզին ուզուն միւտտէթ իչիւն մէհզունիեէթ վիրմէք միւսաատաաթը պախշ ու թէֆվիզ իմթտիկինտէն, խըստէթի տէվլէթէ գապուլ օլունմուշ օլան գատընլարընտա պունտան խմիֆատ իտիպ իմմէնէճէկի մէսէլէսի թէքքվիւն իմմիշ տիր։ Մէարիֆ նէպարէթի իչէ իսարէյլ ըուհանինէեէ տեիտ մէմուրիեէթլէրէտ միւթախտէմ մէճլիսի գատընլար գաթէն իմմիեազգաթը մէզբիւրէճէն իմթիֆատ իմմէքտէ օլտուգլարընտան ֆ. Բէթրապուրկտա նէշը օլունան «Նզվեստ Վրէմիա» զազէթասը, պու մէսէլէոէն պահնի իմթտիկասընրատա, բզօթա վէ թէէկրնաք իտարէսինտէ միւսթախտէմ օլան գատընլարընը ֆաուրէթի ֆէվզէլատէտէ հիլանի խրտէթ իյգիպ վէ էհլիեէթ վէ իսթիդատէթլէ թէմէյլիւզ իմթտիքլերի ճիհէթլէ, հուտուտ պօեունտա պոզուտնան էեարտամտա, պիլխասսա պունլարընը իսթիխատամլարընտան հանըլ օլան մուհասսէնաթ նազարը տիզգաթա ալընարագ, գատընլարընը տահի երրէքլէր կէպի միւասատաթի էլէ իմմիեազգաթը մէզքիրէտէն ինթիֆատ իմմէքլերի էտաբը գաեի իմթիխիս զ օլունմասը, տահիլիեէ նէզարէթինճէ ուբալի տէվլէթ նէզտինտէ չէտիտ իմթիզամվէ օլ պապոտ իսրար օլունմուշ օլտուղունու պէեան իտիեօր։

ՖՐԱՆՍԱՏԱ ԹԻԹԹԻՆ ՍԱՐՖԻԵԱԹԸ

Թիթթինին հըֆզը արհհէթ նօգթայի նազարընտան նէ տերէճէլէրտէ մուզիրը ծլտուղունու թաեին Վէ իրծէճ իտեհէք սոբէթտէ գմալէ վէ ալընան մէգալէլէր, զազէթայարընի իլքն օլունտուղու վէ թապիպլէրինտահի պու պապոտ պէեանը միւլահազատան խալի գալմասըզլարը հալտէ։ Էվրօբատա ժարֆ օլունան թիթթինին արթմասը ճալիպի տիզգաթ տըր։

Իրթէսի սապահ Մ. Ֆէրբ եօլա չըգտը, միւմիլէյհ եէկէնինէ տահա զիեատէ իյգահաթ վիրմէք իչթէմէմիշ իտի։ Անճագ կիթտիկի սրբատա եէկէնինէ օ ագշամընը ավտէթ իտէճէկինի պէեանէ։ ոզզէն սէֆէրլէրինտէն հասըլ օլան եօրկունլուգլարընտան իսթիրահաթ իտէրէք, ավտէթինէ միւնթազրը օլմասընը թավսիեէ իմտի։

Քէրրարէն սէօյլէնտիկի վէճճէյ։ Մ. Ֆէրբ զիյպ ձէ զիյնէթի սէվմէզ տատէ մէշրէպ պիր տատմ իտի։ Մուամիլէյհ արպապարընա պինէրէք թուչաղընընն էլինտէն դամբրեր վէ աթրն թէրպիեէսինի էլինէ ալտը։ Վէ գամշը իլէ եավաշճա հայվանա տօգունճարագ պիր ազ ահէնթէ արապաեը սիէրտու։ Պէկիրի եօրթու կիւնլերինաեէ ժալընըզ արապաեա գօշուլուբ վէ տիկէր զէմանլէր չիֆթ սիւրմէկէ զուլսընըլըբ իտի։

(Տէվամ)

Սոն տէֆա հէչ իտիլէն սթաթիսթիզ ճէտվէլլէրինտէ կէօրիւլտիկի իւզրէ, կէչէն 1890 սէնէսինտէ, Ֆրանսատա եալընըզ էնթելեէ սուրէթի իլէ սարֆ իտիլէն թիւթիւն թօղունուն մըգտարը, 64 միլիոն ֆրանգլըգ օլուպ, պունտան մատատա, սիկարա վէ եա չուպուգ իչիւն սաթըլան թիւթիւնին մըգտարը տա, 250 միլիոն ֆրանգա պալիզ օլմագտա իմիշ։

Թիւթիւն չիյնէմէք ատէթի, եալընըզ սրճագ մէմլէքէթլէր էհալիսինէ մախսուս տէկիլ տիր. էվրօպատա տախի էօթէտէն պէրու բէք չօղ քիչիլէր վէ պկկիսապա կէմիճի վէ ամէլէ սընֆընտան օլանլար թիւթիւն չիյնէրլէր քի, Ֆրանսատա պու սուրէթտէ սարֆ իտիլէն թիւթիւնին մըգտարը տա 1890 սէնէսինտէ 13 միլիոն ֆրանգլըգ իմիշ։

Ֆրանսըզ զազէթալարընըն եինէ պու պապատէ վէրտիքլէրի մալիւմաթա կէօրէ, ելեէվմ Ֆրանսատա թիւթիւն իսթիմալ իտէնլէրին ատէտինէ նազարէն սարֆ իտիլէն թիւթիւն բէք զիեատէ իմիշ, չիւնքի Ֆրանսատա 6-7 միլիոնտան զիեատէ թիւթիւն գուլլանան պոէլուն մամագտա իմիշ։ Ամբրճա իտիլէն հիսապա նազարէն, նուֆուս պաշընա 5 քիլօկրամմըգտարընտա թիւթիւն իսապէթ իթմէքտէ իսկիզ պիր տէ թիւթիւն իչէնլէր պիր սէնէ զարֆընտա եալընըզ քէյֆէ տախիր օլանլարընը պու նէվի իչիւն, 60 իլէ 70 ֆրանգ արասընտա պիր մասրաֆ իլսթիեար իթմէքտէ իմիշլէր։

ԲԱՐԻԶՏԷ ՆԷՆԻ ԽԸՐՍԸԶԼԱՐ

Ամերիկէն Բարիստէ պիր թագըմ եէնի խըրսըզլար զուհուր իյլէմիշ տիր. էքսէր բօլիր գամիրէլերինէ պու պապատէ միթթատտիտ չիքեատէթնամէլէր կէլմէք ոէ իմիշ իսէտէ, եէնի զուհուր իտէն խըր ըզլարտան հէնդեզ հիչ պիրի տէր ուսթ իտիլէմէմիշ ալիր։

Պու գապիտէն օլարագ, կէչէնլէրտէ գյուզճա թէմիզ կիկինմիշ օրթա եալը պիր գատրն, պիր օթէլէ միւրաճաաթլա, պլթ գաթյան պիր օտա քի բալար, 15 Կինելիկինի բէչին վէրիրլ վէ հալու հարէքէթի իլէ օթէլճինին էմնիեէթինի ճէլպ իտէրէք, պիր տէլիգանլատան մատատա քէնտիսինէ պաշգա կէչէն կիտէն օլմասընը տախի կէօրիւլիւրգ։

Օթէլճի, տաեիրէնին տըշ անախթարընը, արթըգ մատատա թէնլիմ իթմէքտէ պիր մանի կէօրմէմիշտա վէ մատատ պու էմնիեէթտէն պիլիսթիտէ, պիր կիճէ քէնտի օտասընը սոգաղա տօպրու բէնշերէնինի աչբպ, աշաղրտաքի արգատաշլարընա, տաեիրէտէ մէվճուտ էշեանընը քեաֆֆէսինի պիրէր պիրէր վիրէրէք, պէյնլէրինտէ գարարլաշմըշ օլան մահէլլէ կէօնտէրտիքտէն սոնրա, նիհայէթ քէնտիսի տէ գաչար։ Իրթէսի կիւնիւ օտա աչըլարընտա, և չըպլագ տուվարտան մատատա պիր չէյ պուլունմագ։

Իշթէ պու ուսուլ իւզրէ, չիմտիեէ գատար Բարիստէ բէք չօղ օթէլլէր սօեուլմուշ տիր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻՏԷՆ

... Խմբագիր,

Մանչուրի 6681 թուոյն մէջ Ս. Ա. ստորագրութեամբ քաղաքէս գրուած նամակ մը կարդացի, որ տեղւոյս Ազգ. վարչարանին նկարագրութիւնն ընելէ վերջը, գուցէ մասնաւոր դիտմամբ դրպիտին դէպանը ուսուցիչ Մեծ. Գէորգ էֆ. Սալթաճեանի, որպէս թէ գործէ ճանչցած [redacted] յերևան հանել կը ճգնէր։

Ես չպիտի փնտռեմ թէ ո՞վ է այս նամակին հեղինակը, ի՞նչ հարկ, քանի որ խնդիրն ըստ ինքեան կը խօսի, և գուցէ նամակագիր պարոնն ո՛վ որ է, յիշեալ Գէորգ էֆ.ի առջև ծունդ չոքած մէկ քանի տարի դաս առեր և տակաւին շատ դաս առնելու պէտք ունենայ։

Ինձ պէտք եղած կէտը սա է որ, Գասթէմունիի մէջ հազիւ 50 տուն Հայ կայ, որ եկեղեցւոյն և դպրոցին համար դրամ կը վճարէ և սոյն փոքրիկ գաղթականութիւնը միայն դպրոցի համար տարեկան 160 ոսկի կը վճարէ որ ուրիշ տեղերու հետ բաղդատմամբ արդարեւ նշանակելի գումար մ'է։

Նամակագիրը կրնայ շատ դասեր առնդուելու եռանդն ունեցած ըլլալ. եռանդը չափ չունի։ Բայց ուրիշ տեղերու հետ բաղդատելով շատ գոհացուցիչ կրնայ նկատուիլ թէ՝ սոյն գումարն և թէ՝ դպրոցի արդի վիճակն որ շատ տարիներէ ի վեր այս կարևորութիւնն ունենալէ հեռի էր, ինչպէս որ վերջին հարցաքննութեան առթիւ, նոյն իսկ նահանգական պաշտօնաթերթին նշանակութեան արժանի ջատագովութիւնը դեռ չէ մոռցուած։

Նամակագրին նպատակը թերևս բարի է. շատ պակաս ունինք ո՞վ չգիտէ, բայց այսպիսի փոքրաթիւ գաղթականութեան համար գոհացուցիչ է այս դպրոց, գոհացուցիչ է նաև Մեծ. Գէորգ էֆ. Սալթաճեանի պաշտօնավարութիւն. և եթէ նամակագիր պարոնն այնքան բարեսիրտ է, կրնայ դիմակը վար առնելով պատուարժան և փութաջան հոգաբարձութեան դիմել և իւր փափաքներն ինկատի առնել տալ, եթէ երբէք արժանի դատուին նկատառութեան։

Ցասն տարիէ ի վեր ատ կը բնակիմ և իմ դիտցածն այս է։

18 ապրիլ 1892

* * *

... Միւէլլիֆ,

Զազէթայի միւֆիտէնիզին 6681 նիւմէրօլու նիւսխէսինտէ, իսմ ու չէօհրէթի պուրատա մաարուֆ օլմաեան, Ս. Ա. իմզասը իլէ Գասթէմունիմիզտէն եաղըլան պիր մէքթուպտա, մէքթէպիմիզին մուալլիմի սանիսի լէհինտէ պիր թագըմ մէտհիեէլէր օգունտուղու սըրատա, մուալլիմի էվվել Գէորգ էֆ. Սալթաճեան ալէյհինտէ տախի, պիր թագըմ թէֆէվ վիւհաթա ճիւրաթ իտիմիշ օլտուղունու մա թէէսսուֆի ազիմ կէօրմիչիզտիր։

Պիր ատէմին լէհինտէ օլարագ զուհուրա կէլէն փազլա սիթաեիչին իսթիհզա սաեըլաճաղը կիպի, հագըդաթը հալին խիլաֆընտա օլարագ, չաեանը մէտհ ու սէնա պուլունան պիր զաթը, ալէյհինտէքի թէֆէվվիւհաթ տախի մահզա եա զարազտան վէ եախոտ նազանըզտան իպարէթ օլաճաղընտան, հէր իքիսի զախի մէզմուտ տուր։

Իշթէ պու գապիտէն օլարագ, մուհարրիրի մէքթուպ հէր քիմ իսէ, մէքթէպիմիզ մուալլիմի էվվէլի Սալթաճեան էֆ. ալէյհինտէ հէզէեանա կէրէքմիշ տիր։ Սալթաճեան էֆ. նին, մուալլիմլիք իճրա իթաիկի սաեիր մահէլլէրտէ կէօրիւլտիկի կիպի, պուրատա տախի, ասհապը թէճարիպ վէ ուլումտան օլտուղու, վէ քէնտի մէէմուրիէթինտէ սատըգ վէ միւտավիմ պիր զաթ պուլունտուղու, վէ չակիրտանը թալիմ ու թէրպիեէ իթմէք պապընտա, միլլէթիմիզտէ բէք աղ պուլունան խաճէկեանէ մուասիլ իտուկի անլայընը, վէ ֆիրիլէն իմթիհանլարտա, զէվաթը միւգթէտիրէնին մէշհուտաթը իլէ տէ քէսպի սիւպութ էյլէմիշ տիր։ Պինաէն ալէյհ, պուրատա պուլունուպ սահիպի ադլ օլան միլլէթտաշլարըմըզընը քեաֆֆէսի քէնտուսինտէն խօշնուտ օլտուղլարը, մուհարրիրի մէրգու�, վէ նէչը իթտիրտիկի մէքթուպունու օգուեանլարա մալիւմ օրլագ իւզրէ, իշպու վարբաբէմիզի ատալէթ նամընա նէչը իթմէնիզ մերճու տուր։

Մերվէթ Եէուէր-դոշէն

* * *

Գասթէմունի իպթիտայիյէ մէքթէպի մուալլիմի Աբրահամ էֆ. Տէր Աբրահամեան Թարաֆընտան ալտըղըմըզ ապրիլ 21 թարիխի պիր մէքթուպտան տախի անլայտըղընա նապ օրէն, կէչէնտէ զազէթամիզին 6681 նիւմէրօլու նիւսխէսինտէ մունտէրիճ Ս. Ա. իմզասը պիր մէքթուպտա, Գասթէմունի մէքթէպի մուալլիմի էվվէլի Գէորգ էֆ. Սալթաճեան հագգընտա եաղըլան պազը ֆըգբաթ սըրֆ զարազ ու նէֆսանիէթտէն իպարէթ օլուպ, մուալլիմի միմմիլէյ՝ իսէ 35 սէնէտէն պէրու միւխթէլիֆ մահէլլէրտէ, քէմալի լիեագաթ իւզրէ, թէարիսի տէրսէիս իթմէքտէ իմիշ։

Թէէսսուֆ իսէրիզ, Գասթէմունիտէ պուլունան Հայլարըմըզ, քէնտի սաեըլարընը ազլըզընա բազմէն, սաեիր պիր չօղ մահէլլէ նիսպէթլէ, մէքթէպլէրինէ զիեատէճէ էհէմմիյէթի վիրիպ վէ էմրի թէրաքգը վէ թէգատիւմէ չալըշտըգլարը հալտէ, հէր նասըլ իսէ մէգքիւր իմզանընը սահիպի, ճահիլլիք իտէրէք, օլ միւնտէրիճաթը ըստա օլունան մէքթուպու եազմըշ, վէ սոնրա տա նատիմ օլմուշ տուր։

ՂԱԶԷԹԱ ՖՕԵԱՍԸ

Իսթանպօլտա Կիւլպէնկ խանընտա Բարիզին «Էգօնոմի Էնթէրնասիոնալ» նամ գումբանեանընը, Իսթանպօլ շիւպէսի միւտիրի խաւաուսիսի Բ. Շէհիրլեան էֆէնտի, իւչ սէնէ միւթէմատիէն գումբանեանընը իլանընը «Ճէրիտէ» զազէթասընտա նէշր իթտիրտիքէն սոնրա, հէր նասըլ իսէ պու տէֆա մէկքիւր իլանընը տիկէր պիր զազէթատա նէշր իթտիրմէկէ պաշլատըղընտան, «Ճէրիտէ»նին ապրիլ 25 թարիխի նիւսխէսինտէ շու աթիտէքի ուլտուրմասիոն մէքթուպ նէշր օլունմուշ տուր։

«Միւէլլիֆ,

«Իսթանպօլտա Կիւլպէնկ խանընտա մուգիմ «Էգօնոմի Էնթէրնասիոնալ» նամընտա գումբանեա՞մ մը, շիրքէթ մի (գումբանսու միշթէրէ՞ք մի, սարնրճը վա՞ր մը... է՞վ մի սաթըն ալըեօրուզ) էլհասըլ նէ օլտուղու հէնուզ թաեին օլմունմամըշ օլան պիր մաղազատա, իսթէնիլէն մըգտար վէ միւտտէթլէ սերմաեէ վէ ճէհէզ թէտարիք իթմէք իչիւն,

ՆԷՐԻՄԱ

ՀԵՂԻՆԱԿ Ց. Մ. ՀԱՅՏԱՆ

ՄԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱԿԱՆԱՏԵՍՆ

Հետևեալ առաւօտուն ժամը տասն և մէկին տաեսները Սպիրօ և Թէօֆիլ գործաւորի զգեստներ հագած, միոյն ձեռքը երկար և լայն պողպատէ քարակոփներու գործածած նիզոց մը, միւսին ուսը հին զամփուղի մը մէջ երկու մուրճ և ուրիշ գործիներ, Թօփհանէի նաւամատոյցին վրայ գտնուած սրճարանին դուռը նստած էին։ Հինգ վայրկեան հաղիւ անցած էր, երբ Սալար ևս անդ հասնելով երեքը միասին նաւակ մը մտան, և փոխանակ ուրիշ չոգեմակոյկի՝ ինչպէս ըսած էր Սալար, Լէյտա ըզբօսանաւն եկան որ արդէն պատրաստ ըլլալուն անմիջապէս ճամբայ ելաւ։

Նաւապետ ծէրտա չոգենաւն ճամբայ հանելէ յետոյ ուղղութիւնը դեկավարին թողուց, Սալարին քովն եկաւ ոտ նաւուն խելաց կողմը երկու գործաւորայ հետ նըստած էր։

— Իշխանուհին ինչպէս է, հարցուց Սալարին։

— Խիստ ծաղէկ է նաւապետ, և երեք օրէն ընդ միշտ Պօլիսէն պիտի մեկնի։

— Տիկին Նէրիմա ընդ միշտ պիտի մեկնի կը՞սէք կրկնեց նաւապետն զարմանօք։

— Այո պատասխանեց Սալար։

Թէօֆիլ մեծ հետաքրքրութեամբ այս խօսակցութիւնը մտիկ ընել սկսաւ։

— Ըսել է թէ յանկեց նաւապետն, պարոն Հրանտ տիկին Աննա, ամբողջ կը մեկնի՞։

— Ոչ մինակ տիրուհիս պիտի մեկնի՝ պարոն Հրանտ մօտ օրէն պիտի ամուսնանայ։

Նաւապետն զարմանքէն վեր ցատկեց։

— Մինչ այժմ իշխանուհոյն հետ ամուսնացած չէին։

— Էհ սիրելի նաւապետս, կարծէիր թէ պարոն Հրանտ տիկին Նէրիմայի ամուսի՞ն է, ոչ, պարոն Հրանտ իշխանուհոյն վաղեմի բարեկամներէ մին է, որն որ Հնդկաստան գտնուած ժամանակն Բաթնայի նախկին կնոջմանակ՝ Ալբերտի աղջկան նշանուած էր, նշանածը արկածի մը զոհ գնաց, և ամենքիս ալ գայն մեռած կը կարծէինք, չեմ գիտեր ինչպէս մահուանէ ազատելով անցեալներն հօրն հետ Պօլիս եկաւ պարոն Հրանտը գտաւ։

— Ըսել է թէ պարոն Հրանտ հիմայ իւր նշանածին հետ է։

— Այո, տիրուհիս շատ կը փափաքէր որ հարսնիքէն վերջը մեկնի, սակայն անակնկալ պատճառաւ մը հարկադրած է երեք օրէն մեկնիլ։

— Ըսել է թէ բոլոր գոյքերն պիտի ծախէ։

— Ոչ, ամբողջովին պարոն Հրանտայ ձգտի թողու։

— Կարծեմ թէ տակաւ գործն հասկնալ կըսկսիմ ըսաւ Թէօֆիլ մտովի, այդ իշխանուհին կը նախանձի, և պարոն Հրանտայ նախկին նշանածը մէջտեղ բառնալ է միտքը, նզովից զրմատ, այդ դսդխուհին այս անգամ չը պիտի պրծի կարծեմ։

— Ըսել է թէ այս տեսակցութիւններս վերջին տեսակցութիւն մ'է։

— Կարծեմ թէ գուշակութիւններդ ճիշդ է ուստի շատ պիտի ուրախանամ եթէ վերջին անգամ մէկ մէկ գաւաթ գօնեաք խըմենք ի միասին։

— Ա՛հ, աղէկ ըսիր պարոն գործակատար ըսաւ նաւապետն և փոքրիկ սուլիչ մը չչեց։

Անմիջապէս նաւամտիներէն մինն երևցաւ։

— Մեզի չիշ մը գօնեաք և երկու գաւաթ բեր։

— Զորս բեր գաւաթներն ըսաւ Սալար, այս գործաւորներն ալ անշուշտ մէկ մէկ գաւաթ կը խմեն։

— Իրաւ է ըսաւ նաւապետ ծէրտա։

Նաւաստին նոյն հետայն չիշ մը գօնեաք չորս գաւաթներ և լէմոնի չաքարահնոտ բերելով, ափսէն սեղանակի մը վրայ դրաւ։

Նաւապետը գաւաթներն լեցուց և ըսելքան խմել։

Նոյն առաւօտուն Աննիթա և Պարպա Գոստանթի, կանուխ արթնցեր էին և օդը նոյն օրն խիստ գեղեցիկ ըլլալուն Գոստանթի առաջարկեր էր առաւօտեան սուրճը Զամլըքը խմել, ուստի Աննիթան փոքրիկ Սօֆին հետն առնելով Զամլըքը գացեր էին, ուր դեռադալար մայրիներու տակ փսխաթի մը վրայ նստած կը խօսակցէին։

— Արդեօք տիրուհիս երբ պիտի գայ կըսէր Պարպա Գոստանթի, իւր նոր քէօչկը տեսնելու։

— Շինութեան այս աստիճան փութով յառաջ տարուելէն յայտնի է որ ինքն ալ մօտ օրէն պիտի գայ, ինչ որ աւ ըլլայ, այդ կնոջ բնաւորութիւնն ինձ տարօրինակ կերևի, երեք օրուան մէջ անչան կղզիի մը

մեզքիւր գումրանեանքն թիճարէթինտէն հէր 2, 3 վէ 4 այտա պիր քէրբէ, հիասէսինտէն թէվզիեաթա տախիլ օլաճագ տըր» տէնիլէրէք վէ 4000 քիշիեէ եագըն միւշթէրի բէյտա իտէրէք մահիեէ 5էր ղր. ախզը իլէ այտա 20.000 ղր. ա գարիպ պիր մէպլաղը ճէսիմ չէքիլմէքտէ տիր։

«Հալպուքի պէնտէնիզ տախի այտա 5էր ղրուշ թէէտիեէ իտէն միւշթէրի սընրֆընտան օլուպ, շիմտիեէ գատար հիշ ինիր ուէրմէյէ վէ ճեհեղ թէատրիքինէ մուվաֆֆագ օլամատըղըմտան, լութֆէն շու իշին նէտէն իպարէթ օլտուղունա տաեիր պիր իյզահաթ իթա պուլրուլմասը ըէնա օլունուր։»

Իշպու մէքթուպուն զիյրինտէ իսէ շէօյլէճէ իլավէյի միւթալէա օլունմուշ տըր։

ՃԷԼԻՊԵԷ ՇԱՐԷԼԷ

«Ղազէթալար նէշր իթտիքլէրի իլանլար իւզէրինէ իյզահաթ վիրմէք վազիյֆէսի իլէ միւքէլլէֆ օլմատըգլարը կիպի, զաթէն պիզ տախի շա «էգօնօմի էնթէրնասիոնալ»տան հիշ պիր շէյ անյանամամըշ օլտուղումուզտան, մէրճիինէ միւրաճատաթ օլունմասընը սահիպի մէքթուպա պիլտիրիլիր։»

Պիզճէ, հէմքէնտի վէ հէմտէ քէնտի մէքթուպը պու պապատ մալիւմաթ ալմագ իւզրէ, պիզզաթ եիւզէրճէ տէֆա նէշր իթտիկի մէզքիւր իլանըն աթիտէքի ճիւմլէլէրինի գրատաթ պուեուրմուշ օլսալար իտի տահա էեի օլուր իտի։

«Մէրքէզը իտարէսի Բարիզտէ Մոնմարթը սոգաղընտա 125 նումէրօտա վազը, վէ պիր շիւպէսի տախի պու տէֆա 5էրսատէթէ ճէլպինէ մուվաֆֆագ օլտուղումմէզքիւր գումրանեանքն մագսէտը ասլիսի՝ գաթան զարար միհթիմլի օլմամագ չարթը իլէ մահ պէ մահ ճիւզիեաթ գապիլինտէն, եանի 5 ղրշտան ԻԼԱՆԻՀԱԵԷ ֆէտաքէարլըգ իտէն զէվաթա՝ իսթէնիլէն մրգտար վէ միւատէթլէ սէրմաեէ վէ ճէհէզ թէատրիք իթմէք իչիւն, իշպու գումրանեանքն թիճարէթինտէն հէր իքի, իւչ վէ տէօրթ այտա պիր քէրբէ հիասէսինտէն թէվզիեաթա տախիլ օլաճագ տըր, համիլինէ վէրիլէն բօլիցալարտա մուհարրէր պէտէյլէր՝ թաֆթը թէէմինէ ալընմըշ օլտուղունատան, զու պապատ զիեատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէր, կիւլպէնկեան խանընտա 26 վէ 27 նումէրօյու մաղազալարտա չիր քէթին միւտիրը խուսուսիսի Բ. Շէհիրլեան էֆ-ենտի միւրաճաաթ իյլէմէկտէր։»

«Ճէրմանէ»նին նէշր իթտիկի պալէատէքի իլանլար մէվճուտ իքէն, մէզքիւր մէքթուպու վէ միւթալէասը, հէր քէսէ աթիաէքի տարպը մէսէլի տերխաթը իթտիրմիշ տիր։

«Ուլտու իսէ բաղօրըմ»

«Ուլմաաը իսէ պօղարըմ»

Իշթէ ղազէթաճըլըգ տէտիկին պէօյլէ օլմալը։

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Կէչէն գըշըն Շէհր Էմանէթի թարաֆընտան աճէզվէ միհթաճիյնէ իեանէթէն թէվզի վէ իթա գըլընան քէօմիւր իչիւն, ճէմ իտիլէն իեանաթը նագտիեէտէն պագը գալարագ, Պոնգը Օսմանիտէ էմանէթէն մահֆուզ պուլունան մէպալիզի մալիւմէնին տախի, Եէնի գարու հարիգզէտէկեանընա թէվզի վէ իթաը, գօմիսիօնու մախսուսունա թահթը գարարա ալընմաղլա, մէպլաղը մէզպուր տիւն պիրինճի տաեիրէեէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Մէարիֆ նէզարէթի տաեիրէօնինն տարլըզընտան տօլաեը, հէյկէթի նէզարէթին Տիվան եօլունատա էվվէլճէմէարիֆ տաեիրէսի իթթիխազ օլունան էպնիեէեէ նագվի, վէ էպնիեէեի մէզքիւրէնին հէյկէմի հազըրէսինճէ թամիրինէ լիւզումկէօրիւնէն մահէլլէր ի-չիւն սարֆը իգթիզա իտէն 1200 լիրանըն թէսվիեէսի, վէ Տարիւլ մուալլիմյնին չիմտիքի մէարիֆ տաեիրէսինէ նագլի խուսուսօլարընա իրատէյի Սէնիեէ չէրէֆսուտուզ պուլրուլմուշ տուր։

Բուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտոֆուն, մատամասը վէ քէրիմէսի իլէ կէլէճէք բազար կիւնիւ մէէգունէն Բուսիաեա ազիմէթ իտէճէկի իշիտիլմիշ տիր։

Մէշհուր սէյահ Էմին բաշանըն չիչէք իլլէթինտէն վէֆաթ իմտիկի քէմալի իհթիեաթլա պիլտիրիլիեոր։

Միւճէտտէտէն ինչա իտիլէն Օսմանլը պանգասը տաեիրէսինին ալաֆր. մալիսին 26ընտա քիւչատ իտիլէճէկի իշիտիլմիշ տիր։

Արապ էսիրլէր թիճարէթինին մէնի իչիւն, պունատան էվվէլ Պրիւքսէլտէ թէչէքիլ իթմիշ օլան գօնֆէրանս գարարլարընա թէվֆիգէն, Շուրաեի տէվլէթճէ պիր նիզամնամէ գալէմէ ալընարագ թաամիմէն վալիլէրէ կէօնտէրիլճէկի իշիտիլմիշ տիր։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ա Զ Դ

Եէտի-գուլէէ Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի վագֆներէն ի Կ. Պոլիս, Նըշանճը փողոց թիւ 67 պարտէզտատը, որ կը պարունակէ վեց սենեակը ընդամենը 310 կանգուն գետին, և որոշ ամսական վարձքն է 262 դահեկան, կէսը մահլիլ ինկած և աճուրդի դրուած ըլլալը մարտ 15 թուականաւ ուած էր, այս անգամ յիշեալ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ԵՒ ԵՈԹԸ Օսմ ոսկի տուող ըլլալով, ըստ օրինի տասնըհինգ օր պայմանաժամ որոշուած է. ուստի աւելի տալողք պարտին դիմել ի գրասենեակն Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, ի Կ. Պոլիս, Մեծ-Նոր-խան, միջնայարկ թիւ 49։

25 Ապրիլ 1892

ԻԼԱՆ

Էգօնօմի Էնթէրնասիոնալ շիրքէթինին թահսիլատը Պ. Ս. Սարրաֆեան, խըզմէթինտէն թաաթիլ իթտիրիլմիշ օլուպ, պըշտան պէօյլէ, շիրքէթ նամընա օլարագ. ալէագատարան թարաֆընտան քէնտիսինէ հիչ պիր բարա թէսլիմ [illegible]ելմէմէսի վէ իտիլտիկի թագտիրտ, շիրքէթին մէսուլ օլմահաճաղընը իլան ու իմթար օլունուր։

Շիրքէթ միւտիրի
Բ. Շէհիրլիեան

ՍԱՐՊԱՖԻԹԵԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՎԸ

1892 Ապրիլ 30, սաաթ 3

Էսկ. Ուսմ. միւպէտտէլէ սէրի $		
Տիւն աչշամ գափանտը	22	13½
Պու սապահ աչշլտը	22	16½
Տիւն էն եիւքսէք Փիեաթ	22	14
Տիւն էն աշաղը Փիյաթ	22	11½
Սէրի Ա . . . . . ի. Լ.	50	75
» Գ . . . . . » »	28	87
» Ս . . . . . » »	20	25
Թահվիլաթը Օսմանկէյէ	83	15
Էն եիւքսէք Փիեաթ	83	15
Էն աշաղը Փիեաթ	83	4
Թասֆիյէյէ	17	20
Շըմէնտըֆէր . . . . Ֆր.	81	75
Օպլիկասիօն Թրամ. գ. ք. Ֆր.	504	
Իսթիլանճ 8 կիւնէ Լ. Օ.	350	
» 4 այա »	675	
Գօնսոլիտ ըէբորու		
Օսմանկէյէ » Ռէբոր		
Շըմէնտըֆէր » Տէբոր		
ԱԳՍԻՕՆԷԱՄ		
Իսթանպոլ պանգասը Ի. Լ.	4	35
Սօսիէթէ Ժէնէրալ »	4	18
» Օթ. չանժ է վալէօր »	4	20
Գրէտի ժէնէրալ օթօմ. Լ. Օ.	7	35
Թրամվայ	5	75
Ռէժի գ. ք.	16	
ԵՈՒՆԱՆ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ		
Իսթիգրազ 3% . . . Ֆր.	375	
» 4% . . . . »	366	50
Կանգ նասիօնալ . . . . »	410	
Լօրիօմ . . . . . »	98	
ԱԳՃԷ ՖԻՆԱՆՍԱՐԸ		
Օսմ. փր. 100 ղր. տան Ղր Փր.		
Սիմ մէճիտիյէ	108	2
Մէթալիք	97	30
Պէշլիք	102	
Ալթընըզ	102	20
Ինկիլիզ լիրասը	110	4
Ֆրանսըզ »	87	22
Յօլ	89	30
Գարպոն գաեիմէսի	8	60
ԴԱՄՊԻՕ		
Լէնտրա	110	5
Փարիս	22	95
Ֆրանգ		
Ֆիորին	10	80
Մարկ		

ՏՕԴԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Թէտավիի խուսուսի, իլլէթի էֆրէնտիեէ, վէ ալէաթը թէնասիլիեէեէ տաեիր։ Գալաթատա քէօբրիւ պաշը, նիւմէրօ 5։

ՏՊԱՐԱՆ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Սուլթան Համամ Ճատտէսի, 14, Կ. Պոլիս

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
Ի Պէտս Ազգային Վարժարանաց, Աշխատասիրեաց Յ. Դ. Փալագաշեան, երես 200 կազմեալ 4 դրշ.

Աշխարհագրութեան մասնաւոր բնական պարագաներն կան աշխարհագրութիւնը կ'ուսուցանէ ոչ ծանօթութեամբ իւրաքանչիւր երկրի բնական եւ ճարտարագործական արադրութեանց եւ վաճառականութեան վրայ։ Իբրեւ նորութիւն, մասնաւոր պատկերացոյց տախտակներ մէջ ի տես բերուած են ցամաքաց եւ ջուրց զանազան մասերն, որոց առընթեր գունաւոր գծագրութիւններով ցոյց տրուած են ծանր եւ թեթեւ նիւթերն կամ կը ներկայացուին գնոնք աշխարհացոյց տախտակներոք վրայ։

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ Գ. Մասն. Ս. Պաղտասարեան, Առաջին մասն. Գ. տպագրութիւն ընդարձակեան կանոնացեալ վարժութեանց յաւելմամբ նոր տպագրեալ։ 10 դրշ.

ՆՈՅՆ երկրորդ մասն, կազմեալ 10 »

— Անի մէջ ոչ տալ պատրաստեալ այս տեսական եւ գործնական քերականութիւնը կը գերազանցէ բոլոր ցարդ հրատարակուածները իւր բազմաթիւ վարժութիւններով եւ հրահանգներով [illegible]։

վրայ սքանչելի քէօշկ մը կառուցանել տալ որն որ նոյն օրինակ չէնք մը առնուազն էրեք պիրէն կարելի է կառուցանել։

— Ոսկին բահերով կը նետէ անոր համար ամէն ղազածը կը կատարուի, իրեն համար այս ճոխութիւններն մի օրինակ բաներ են որոնք քեզ տարօրինակ կը թուին։

— Ինձ տարօրինակ երևցողն իւր ճոխութիւնները չեն, այլ գործերն, օրինակի համար այնպիսի չքեղ քէօշկ մը կառուցանելը, ամենայարմար վայրն այս Զամլըքն էր նա այնպիսի վայր մը կառուցանել տուաւ քէօշկը որ ծովու կողմանէ միայն կերևի և այնպէս, այնպիսի սոսկալի քարակոյտի մը ներքև, որ ամէն բոլորտ կոտրելով վար գահավիժելու վախը կայ։

— Այդ ըսածդ իրաւ է աղջիկ, եթէ բոլոր քարը կոտրի փիղք պիտի ըլլայ քէօշկին։

— Ես քէօշկը չեմ մտածեր, հապա եթէ մէջը մարդ գտնուի։

— Պըրր՛ը, ափիս պէս կը տատիանայ մարդ, բայց և այնպէս անշուշտ չէնքին ճարտարապետը նախապէս զննած է այդ քարն ու տակուն ըլլալն սառուցելէ յետոյ գործի սկսած է։

— Ընդհակառակը շատ ջանացեր է իւր խանգարելու ինքզինքը, բայց չէ յաջողեր։

— Ուրկից իմացար այդ բան։

— Ճարտարապետին վերակացուն առջի օրը գործաւորի մը կը պատմէր, անկէ լսեցի։

— Ցիրաւի զարմանալի է ըսաւ Պարպա Գիոստանթի խորհելով, բայց և այնպէս Բրբինկիբօ կղզին անգամ այս ատտիճան չքեղ քէօշկ մը չիկայ յաւելցուց ապնքանօք։

— Ճշմարիտ է, փոքրիկ քէօշկի մը համար առնուազն տասն հազար ոսկի ծախսուեցաւ։

— Ինչ կըսէք աղջիկ. այդչափ ստակով քարուկիր ապարան մը կը շինուի, ինչ անհուն հարստութիւն, արդեօք երբ պիտի գան, անշուշտ քանի մը օր կը կենան ատ տեսնան ինչ խնդոյքներ տեղի պիտի ունենան։

— Թերևս ըսաւ Աննիթա խոնջուն։

Նոյն միջոցին Պարպա Գիոստանթի ձեռքովը փոքրիկ հողէ վառարանէ մը կրակ մը առնելով ծխարոյրին վրայ դնելու միջոցին, կրակ ծխարոյր մէկ կողմ ձգելով դօշեց։

— Ահաւասիկ եկան։

Ցիրաւի ալ Էյտա զբօսանաւն ծխահանէն երկար սեաւ գիծ մը թողլով մթնոլորտին մէջ դէպի կղզին կը յառաջանար։

Աննիթա զբօսանաւը տեսնելուն սիրտը սեղմուեցաւ, տխուր նախազգացում մը անորոշ վախ մը կազդէր մտքին։

— Շուտ կըսէր Պարպա Գիոստանթի շուտ, մանչու հագուստներդ հագուէ։

— Ոչ ըսաւ Աննիթա, դու գնայ դիմաւորէ, ես չը պիտի երևիմ։

— Բայց եթէ երեք չորս օր կղզին մնալ եկած էն, այնչափ երկար ժամանակ քարայրին մէջ կրնաս կենալ։

— Դու պիս մի մտածեր, վազէ նաւամատոյց գնայ, ահա տես, շոգենաւն կղզոյն առջին հասնելով կեցաւ։

— Ճիշդ է, ես երթամ, քանի որ դու ալ չը պիտի երևիս պապային առ քարայր քաշուէ։

Պարպա Գիոստանթի այս ըսելէ յետոյ աճապարեց նաւամատոյց գնաց, ճիշդ նոյն միջոցին շոգենաւին մակոյկն ալ հասաւ։

Գիոստանթի մակոյկին մէջ գործակատարը մի այնակ տեսնելով փոքր ինչ սիրտը կտրեցաւ և Պալարին մակոյկէն էջնէյոն օգնելով հարցուց։

— Միթէ իշխանուհին հետ չէ։

Սալար նաւապետի մը թարգմանութեամբ պատասխանեց թէ իշխանուհին զինքը ղրկած է տեսնելու համար թէ նորաշէն քէօշկը պակասութիւն մը ունի՞։

— Քէօշկը պակասութիւն ունենա՞յ։ թոթովեց Պարպա Գիոստանթի, հիմայ ձեր աչքով տեսնելով պիտի դատէք պարն գործակատարը, ամբողջ Պոլսոյ մէջ նմանը չիկայ, ահ կը մոռնայի, այո պակաս մը ունի, այն ալ երբ մեր գեղանի իշխանուհին գալով քէօշկին մէջ բնակի, այդ պակասն ալ կը գոցուի։

— Լաւ ուրեմն ըսաւ Սալար երթանք տեսնենք անգամ մը, բանալին քո՞վդ է։

— Այո, ահաւասիկ, սակայն ներեցէք որ ձեզ առաջնորդեմ, որովհետև նոր ուղի մը շինուած է որուն երկու քովերն գեղեցիկ ծառեր տնկուեցան որոնք կարծես թէ վաղուց անտի կային այդ ծառերն, հիմայ պիտի տեսնես, բոլորովին կերպարանափոխ եղած է կղզոյն այն կողմն։

Պարպա Գիոստանթի այսպէս շաղակրատելով, Սալարն ու թարգման նաւաստին կառաջնորդէր հորիզոնաձև ուղիէ մը որուն լայնքին մէկ կողմէն միւս կողմը փոքր ինչ կամարաձև հարթուած և վրան խիստ բարակ և ճիւնի պէս ճերմակ աւազ ցանուած էր, ճամբուն երկու կողմը, իրարմէ տասնական քայլ հեռաւորութեամբ վայրի շաքանակենիներ ամբողջ ճամբուն երկայնքը կը հովանաւորէին։

(Շարունակելի)